

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 237226 21 Rev 2
Banjaluka, 23.11.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, u vijeću sastavljenom od sudija: Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja V.J., iz B., koga zastupa punomoćnik G.E., advokat iz B., protiv tuženog N. DOO B., koga zastupa Advokatska firma S. OD B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, vrijednost predmeta spora: 33.000,00 KM i pravnoj stvari tuženog N. DOO B., kao tužitelja protiv V.J., kao tuženog, radi vraćanja otpremnine, vrijednost predmeta spora 630,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 Rs 237226 20 Rsž 2 od 17.12.2020. godine, na sjednici održanoj 23.11.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 375,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 237226 19 Rs 2 od 26.02.2020. godine, odbijen je zahtjev tužitelja da se poništi kao nezakonita odluka o otkazu ugovora o radu broj: ... od 01.12.2015. godine, obaveže tuženi da tužitelja vrati na rad i rasporedi na poslove koje je obavljao prije otkaza ugovora ili druge poslove koji odgovaraju njegovim stručnim i radnim sposobnostima, te da mu naknadi štetu zbog izgubljenih plata, za svaki mjesec, od 01.01.2016. do 01.5.2017. godine i od 01.8.2017. do 01.3.2018. godine, u mjesečnim iznosima od 900,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom obračunatom od dospijeca svakog pojedinog iznosa, to jeste od 10. u mjesecu za prethodni mjesec do isplate, uz uplatu doprinosa nadležnim fondovima penzijsko-invalidskog, zdravstvenog i osiguranja za slučaj nezaposlenosti, za isti period.

Odbijen je i protivtužbeni zahtjev da se obaveže tužitelj-protivtuženi V.J. (u daljem tekstu: tužitelj) da tuženom N. DOO B. (u daljem tekstu: tuženi) po osnovu sticanja bez osnova, isplati iznos od 630,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 04.5.2016. godine do isplate.

Određeno je da svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 Rs 237226 20 Rsž 2 od 17.12.2020. godine, žalba tužitelja je usvojena i prvostepena presuda preinačena tako da je poništena, kao nezakonita, odluka tuženog o otkazu ugovora o radu tužitelju, broj: ... od 01.12.2015.godine; obavezan tuženi da tužitelja vrati na rad i rasporedi na poslove koji odgovaraju njegovim stručnim i radnim sposobnostima; da mu, na ime naknade štete zbog izgubljenih plata, isplati - za februar 2016. godine, iznos od 720,00 KM, a od 01.3.2016. do 01.5.2017. godine i od

01.8.2017. do 01.3.2018. godine iznos od po 900,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom obračunatom od dospijeća svakog pojedinog iznosa to jeste od 10. u mjesecu za prethodni mjesec pa do konačne isplate i da nadležnim fondovima PIO, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti, na ime tužitelja, uplati sve pripadajuće doprinose i osiguranje, počev od 01.01.2016. do 01.5.2017. godine i od 01.8.2017. do 01.3.2018. godine. Odbijen je zahtjev tužitelja da ga tuženi rasporedi na poslove koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu, kao i zahtjev za naknadu štete zbog izgubljenih plata preko dosuđenog iznosa. Usvojen je protivtužbeni zahtjev i naloženo tužitelju da, po osnovu sticanja bez osnova, isplati tuženom iznos od 630,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 04.5.2016. godine do isplate.

Obavezan je tuženi da tužitelju nadoknadi troškove prvostepenog postupka, u iznosu od 2.795,00 KM i troškove sastava žalbe u iznosu od 375,00 KM, dok je odbijen zahtjev tuženog da mu tužitelj nadoknadi troškove sastava odgovora na žalbu u iznosu od 438,75 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku iz svih razloga propisanih odredbom člana 240. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP). Predlaže da revizioni sud donese odluku u skladu sa članom 250. ZPP.

Tužitelj, u odgovoru, predlaže da se revizija odbije, kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se poništi odluka tuženog o otkazu ugovora o radu, da se naloži njegova radna reintegracija i nametne obaveza tuženom da mu na ime naknade plate isplati odgovarajuće mjesečne iznose, sa pripadajućom zateznom kamatom, svim doprinosima i troškovima postupka.

Predmet spora je i protivtužbeni zahtjev tuženog, da se obaveže tužitelj da mu, po osnovu sticanja bez osnova, isplati iznos od 630,00 KM, sa pripadajućom zateznom kamatom, kojem je drugostepenom presudom udovoljeno i koji dio se ne pobija revizijom, pa se njime dalje neće baviti ni ovaj sud.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da je tužitelj po zanimanju strukovni inženjer elektrotehnike i računarstva, i da je po osnovu ugovora o radu broj: ... od 15.4.2013. godine, zasnovao radni odnos kod tuženog na određeno vrijeme na radno mjesto „programer“, koji je odgovarajućim aneksima preobražen u radni odnos na neodređeno vrijeme od 05.01.2015. godine, uz ugovorenu mjesečnu neto platu u iznosu od 900,00 KM; da je tuženi zapao u ekonomske teškoće slijedom čega je izmjenio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i smanjio broj izvršilaca na radnom mjestu programera na kojem je radio i tužitelj (sa 13 na 11); da je tuženi proveo zakonom propisanu proceduru za utvrđivanje viška radnika, njihovo bodovanje i s obzirom na rezultate bodovanja otkazao tužitelju ugovor o radu (uz isplatu odgovarajuće otpremnine, čije vraćanje je bilo predmet protivtužbe), jer mu nije mogao ponuditi drugo odgovarajuće radno mjesto; da je rješenjem JU Zavoda ... broj ... od 01.02.2016. godine tužitelju priznato pravo na novčanu naknadu u trajanju od 3 mjeseca, počev od 01.01.2016. godine do 31.3.2016. godine u mjesečnom iznosu od 360,00 KM; da je tužitelj radio u Institutu ... B., u periodu od 01.5.2017. do 31.7.2017. godine (za koji period i ne traži naknadu plata), a od 01.3.2018. godine je zaposlen u Ministarstvu Republike Srpske; da je radnica B.I. sa tuženim zaključila ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto „technical writer“ (pisac tehničke dokumentacije) dana 06.10.2014. godine sa trajanjem do 05.01.2015. godine, ali je i po isteku ugovora nastavila raditi na istim poslovima; da je između

B.I. i tuženog zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj ... od 31.12.2015. godine za radno mjesto „progamer“, ali je novim ugovorom od 29.02.2016. godine konstatovano da se radilo o grešci i da radnik zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme za poslove „technical writer“ počev od 01.01.2016. godine; da je Uprava, Sektor inspekcije ... Odjeljenja B. prilikom vanrednog inspekcijskog pregleda kod tuženog, izvršenog dana 26.02.2016. godine, utvrdila da je tuženi povrijedio pravo tužitelja iz radnog odnosa i postupio suprotno odredbi člana 140. Zakona o radu, jer je tužitelju otkazao ugovor o radu kao tehnološkom višku dana 01.12.2015. godine, a nakon toga 31.12.2015. godine zaključio sa radnicom B.I. ugovor o radu na neodređeno vrijeme; da je protiv tuženog tim povodom vođen i prekršajni postupak u kojem je rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 Pr 236415 16 Pr-2 od 02.6.2016. godine oslobođen od odgovornosti.

Odbijajući tužbeni zahtjev prvostepeni sud cijeni da je tuženi dokazao da je zapao u ekonomske teškoće, da je saglasno tome izmjenio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i smanjio broj izvršilaca na radnom mjestu programera na kojem je radio i tužitelj (sa 13 na 11), da je proveo zakonom propisanu proceduru za utvrđivanje viška radnika i njihovo bodovanje, pa tako, s obzirom na rezultate bodovanja, s pravom tužitelju otkazao ugovor o radu, jer mu nije mogao ponuditi drugo radno mjesto, a sve u skladu sa odredbom člana 126. stav 1. tačka 2. i stav 2, te člana 127. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 55/07 – Prečišćeni tekst – u daljem tekstu: ZR) koji je u relevantnom periodu bio na snazi. Nije prihvatio tvrdnju tužitelja da je u vrijeme otkazivanja ugovora o radu postojalo upražnjeno radno mjesto „pisac tehničke dokumentacije“, odnosno „technical writer“, na koje je tuženi primio radnicu B.I. i sa njom zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme dana 31.12.2015. godine, uz obrazloženje da je ova radnica i ranije radila na ovom radnom mjestu kod tuženog od 06.10.2014. godine, po osnovu ugovora o radu zaključenog na određeno vrijeme, koji je saglasno odredbi člana 16. i 17. ZR preobražen u radni odnos na neodređeno vrijeme.

Odlučujući o žalbi tužene, drugostepeni sud nalazi da za preobražaj radnog odnosa na određeno vrijeme radnice B.I. u radni odnos na neodređeno vrijeme, nisu bili ispunjeni uslovi iz navedenih zakonskih odredbi, člana 16. i 17. ZR, slijedom čega da je tuženi imao mogućnost da tužitelja raspredi na radno mjesto „pisac tehničke dokumentacije“, zbog čega se odluka kojom mu je otkazan ugovor o radu ukazuje nezakonitom, saglasno odredbi člana 126. stav 2 ZR, što čini osnovanim i ostale zahtjeve tužitelja kojima je, preinačavajući prvostepenu presudu, udovoljio.

Odluka drugostepenog suda je pravilna i navodima revizije nije dovedena u ozbiljnu sumnju.

Ugovor o radu na određeno vrijeme ne može se zaključiti na duži period od dvije godine (član 16. stav 1. ZR). Takav ugovor može se zaključiti pod uslovima propisanim stavom 2. iste zakonske odredbe, a prestaje istekom roka određenog tim ugovorom, ako se radnik i poslodavac drugačije ne sporazumiju (stav 4. člana 16. ZR).

Poslodavac i radnik mogu se sporazumjeti da se važnost ugovora o radu na određeno vrijeme, jednom ili više puta, produži za određeni period, ali najduže do 2 godine od dana zaključenja ugovora o radu na određeno vrijeme, a ako radnik, nakon isteka ovog roka (od dvije godine), uz izričitu ili prećutnu saglasnost poslodavca nastavi da radi, smatraće se da je radnik zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme (član 17. ZR).

Radnica, B.I. je kod tuženog zasnovala radni odnos saglasno naprijed citiranoj odredbi člana 16. stav 2. alineja prva, na vrijeme od četiri mjeseca, koji je trebao prestati 05.01.2015. godine. Tužitelj je kod tuženog, prema zaključenom ugovoru o radu i njegovim aneksima, zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme. Taj ugovor o radu mu je tuženi, pozivom na odredbu člana 126. stav 1. tačka 2. ZR, otkazao sa danom 01.12.2015. godine, zbog ekonomskih i organizacionih razloga. U to vrijeme je tužena raspolagala radnim mjestom „pisac tehničke dokumentacije“ („technical writer“) na koje je mogla rasporediti tužitelja saglasno njegovim stručnim i radnim sposobnostima. On je naime, u to vrijeme, kao radnik koji se kod tuženog nalazio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme svakako imao pravo da bude raspoređen na ovo radno mjesto koje je tada bilo popunjeno radnikom čiji radni odnos je bio zasnovan na određeno vrijeme, koji je do tada trebao prestati (05.01.2015. godine) i nije trajao duže od dvije godine (što bi podrazumjevalo prerastanje tog vremenski ograničenog radnog odnosa u radni odnos na neodređeno vrijeme). Prema tome, saglasno odredbi člana 126. stav 2. ZR odluka kojom je tužitelju otkazan ugovor o radu se ukazuje nezakonitom.

Slijedom rečenog osnovani su i ostali zahtjevi tužitelja, jer je odredbom člana 130. ZR propisano da ako nadležni sud utvrdi da je otkaz ugovora o radu, koji je poslodavac dao radniku, nezakonit, naložiće poslodavcu da radnika vrati na rad i rasporedi na poslove koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu ili na druge poslove koji odgovaraju stručnim i radnim sposobnostima radnika, kao i da mu isplati naknadu na ime izgubljene plate i drugih primanja na koje radnik ima pravo prema kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu. Ovaj dio drugostepene presude (kojim je tuženi obavezan da izvrši radnu reintegraciju tužitelja i prizna mu i druga prava iz radnog odnosa) se ne pobija navodima revizije i za taj dio je drugostepeni sud dao jasne i uvjerljive razloge koje u svemu prihvata i ovaj sud.

Navodi revizije kojima se objašnjava radnopravni status radnice B.I. je od uticaja na njena prava i njen radnopravni status kod tuženog kao poslodavca (što nije predmet ovog spora) i nije od uticaja na prava tužitelja koja su povrijeđena donošenjem sporne odluke o otkazu ugovora o radu na neodređeno vrijeme, kako je naprijed obrazloženo.

Tuženi nije proveo dokaz čitanjem naloga inspekcije da sa radnicom B.I. zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme, kako bi dokazao tu svoju tvrdnju. Samo iz sadržaja obrazloženja, naprijed navedenog rješenja Osnovnog suda u Banjaluci od 02.6.2016 godine, kojim je tuženi oslobođen prekršajne odgovornosti, proizlazi da je tuženi sa ovom radnicom zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme po nalogu inspekcije rada od 28.12.2015. godine. Međutim, ni ta činjenica ne mijenja položaj tužitelja u pogledu rješavanja njegovog radnopravnog statusa kod tuženog, jer je njemu ugovor o radu otkazan 01.12.2015. godine, a nalog inspekcije, kao i zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme sa radnicom B.I., uslijedili su kasnije 28.12. i 31.12.2015. godine.

Dakle, u vrijeme kada je tužitelju otkazan ugovor o radu, radno mjesto na koje je mogao biti raspoređen (predviđen je isti stepen stručne sprema - SSS/VSS kao i za radno mjesto programera na kojem je ranije radio, a nije sporno da su poslovi programera složeniji i zahtjevniji od poslova pisca tehničke dokumentacije i da bi ih tužitelj, prema svojoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima, mogao obavljati bez problema) nije bilo popunjeno radnikom koji je radni odnos kod tuženog zasnovao na neodređeno vrijeme. Suprotno tvrdnji revidenta, radnica B.I. nije bila 01.12.2015. godine formalnopravno raspoređena na radno mjesto „pisac tehničke dokumentacije“ („technical writer“). Takva tvrdnja nije utemeljena na provedenim dokazima. Ako je i obavljala te poslove, radilo se o faktičkom radu, a ne onom koji ima u vidu odredba člana 2. ZR. Ta okolnost, kako je naprijed rečeno, svakako utiče na njen radnopravni

status kod tuženog, ali nije od uticaja na rješenje ovog radnog spora u kojem su stranke tužitelj, kao radnik i tuženi, kao poslodavac.

Ni ostali navodi revizije nisu mogli ishoditi drugačiju odluku, slijedom čega je odlučeno kao u izreci, temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer se ne radi o nužnom trošku koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Ovo tim prije što su u odgovoru uglavnom ponovljeni navodi koji su isticali i tokom postupka.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić